[एकूण प्रश्न: 4]

एफ. वाय. बी. ए.

End Semester Examination, (2019 Pattern) Semester - I Course Code: 19ArEcoU111 Course Name: Indian Economic Environment -I

Date: 12.12.2019

[वेळ: २ तास] सूचनाः १. सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.

२. उजवीकडील अंक प्रश्नाचे पूर्ण गूण दर्शवितात.

प्र. १. खालील प्रश्नांची उत्तरे एका वाक्यात लिहा. (कोणतेही १०)

१. अर्थव्यवस्थेचे विविध प्रकार लिहा.

२. नैसर्गिक साधनसंपत्ती म्हणजे काय?

3. स्त्री-पुरुष प्रमाण संकल्पना स्पष्ट करा

8. लोकसंख्या विस्फोट म्हणजे काय?

५. दरडोई उत्पन्नाचे सूत्र सांगा.

६. शहरी-ग्रामीण विभागणी म्हणजे काय?

७. जन्मदर म्हणजे काय?

८. मानव विकास निर्देशांक म्हणजे काय?

९. सापेक्ष दारिद्रय म्हणजे काय?

१०. बेरोजगारी म्हणजे काय?

११. कृषी वित्तप्रवठा म्हणजे काय?

१२. कृषी विक्रीव्यवस्था म्हणजे काय?

प्र. २.खालील प्रश्नांची उत्तरे २०० शब्दात लिहा. (कोणतेही २)

उदयोन्मुख अर्थव्यवस्था म्हणून भारतीय अर्थव्यवस्थेची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.

२. भारतातील लोकसंख्या नियंत्रणासाठी सरकारने केलेल्या उपाययोजना स्पष्ट करा.

3. भारतातील दारिद्रयात वाढ होण्याची कारणे स्पष्ट करा

४. कृषी विक्रीव्यवस्थेतील दोष सांगून स्पष्ट करा.

प्र. ३. खालील प्रश्नांची उत्तरे ३०० शब्दात लिहा. (कोणतेही १)

 लोकसंख्याशास्त्रीय लाभांश हि संकल्पना सांगा आणि सविस्तर स्पष्ट करा. २. भारतातील शेतीची उत्पादकता कमी असण्याची कारणे स्पष्ट करा.

प्र. ४. टीपा लिहा (कोणतेही३)

१. राहणीमान दर्जा निर्देशांक

२.बहुआयामी दारिद्रय निर्देशांक

3. लोकसंख्या संक्रमणाच्या अवस्था

8. कृषी वित्तप्रवठ्याचे संस्थात्मक स्रोत

स्वामीनाथन आयोगाच्या शेतीशीसंबंधित शिफारशी

Time: 2.00-4.00 pm [एकूण गुण: ६०]

(? o x ? = ? o)

[एकूण पृष्ठ:1]

 $(2x \ 90 = 20)$

(3x 4 = ?4)

(? x ?4 = ?4)

(2019 Pattern) Semester - I

Progressive Education Society's Modern College of Arts, Science and Commerce (Autonomous)

Seat No.....

Shivajinagar, Pune -5

[Total no. of questions: 4]

[Total number of pages: 1]

First Year B.A. (OCT-2019)

End Semester Examination, (2019 Pattern) Semester – I

Course Code: 19ArEcoU111Course Name: Indian Economic Environment -IDate: 12.12.2019Time: 2.00 pm-4.00 pm[Time: 2 Hours][Max Marks: 60]

Instructions:

1. All questions are compulsory

2. Figures to the right indicate full marks

- Q1. Answer the following questions in one sentence each (Any Ten)
- 1. Write different types of economy.
- 2. What are natural resources?
- 3. Explain the concept of sex composition.
- 4. What is population explosion?
- 5. State the formula for Per Capita Income
- 6. What is the concept of rural urban divide?
- 7. What is Birth Rate?
- 8. What is Human Development Index?
- 9. What is relative poverty?
- **10.** What is unemployment?
- 11. What is agricultural finance?

12. What is agricultural marketing?

Q2. Answer the following questions in 200 words each (Any Two)

- 1. Explain the features of Indian economy as an emerging economy.
- 2. Explain the government measures to control population in India.
- 3. Explain the causes of increasing poverty in India.
- 4. State and explain the defects in agricultural marketing.

Q3. Answer the following questions in 300 words each (Any One) $(1 \times 15 = 15)$

1. State and explain the concept of demographic dividend in detail.

2. Explain the causes for low productivity of agriculture in India.

Q4. Write Short Notes (Any Three)

- 1. Indicators of Standard of living
- 2. Multidimensional poverty index
- 3. Stages of demographic transition
- 4. Institutional sources of agricultural finance

5. Swaminathan commission recommendations on agriculture.

(10 x 1 = 10)

 $(2 \times 10 = 20)$

 $(3 \times 5 = 15)$

1